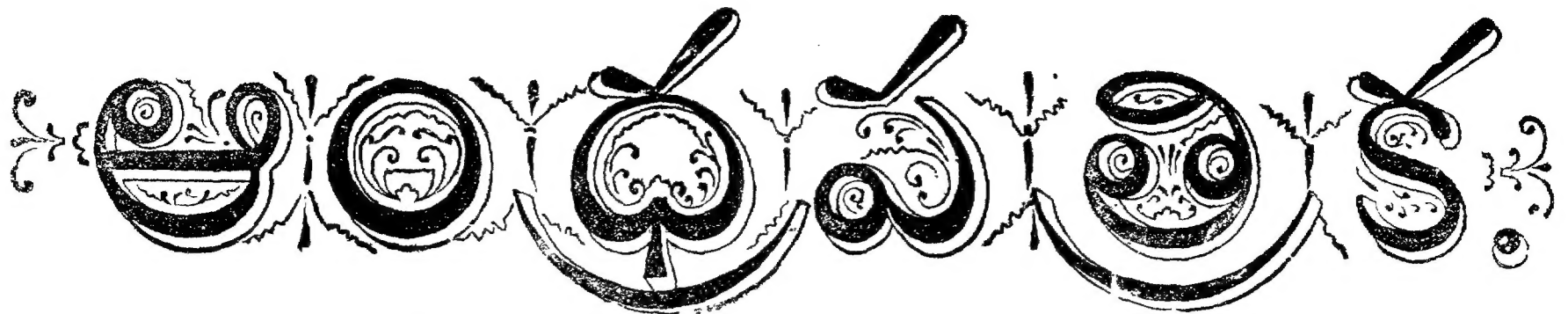


Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

వి డి ప స్టి క్ 1-కె 0-1-6

Telephone No. 544.



310930

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10  
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4-వ తేది సోమవారము  
రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ అమావాస్య 3౦.

No. 157  
సంచిక ౧౫౭

# CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

## "MAHATMA GANDHI"

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహాత్ముని

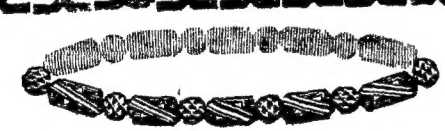
పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కె నెల 0-4-0.

పి. టి. నెహ్రూ 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.



గుండు మోహన



ల నం గ పు వ్య



పట్టెల దైమండు

**నవనాగరిపు గజులకు  
ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము**

గాజులలో అన్ని రకములు కలపఁబడినవి తయారుచేసి  
విక్రయమునకు సిద్ధముగా నుంచి యున్నాము.  
హాజరులో లేనివి త్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.  
ఈ రకము గాజులు 2 1/2 గుర్రము మొదలు 6 సకరముల  
వరకు వీరిను. చేవారముతో నహా జర 1 కి కలపఁబడు 10/-  
కరములు గారకు సేమవెండికి పూచీ యివ్వబడును.  
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి. గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,  
నగలరక్తము, 25 చెవాబాదు రోడ్డు, నడరాసు.

**గురునాథ ఔషధాలయము**

దేశీయోగ్యమును, భాతుభక్తిని పెంచుచును, అతిమూల్యము  
మూలకాశులును సంబంధించిన వ్యాధులు, పెగ్గోగము  
మొదలగువాటిని అత్యంతముగా బాగుచేయును. మలబద్ధమును  
పారద్రోలి, ఆలీని పెంచుచును. పిత్తసంబంధమైన వ్యాధులు  
బాగుచును, కఫము నున్నగువాటిని ఖండించును. ఇతన్ని యాగాక  
తేజమును బలమును, మంచిరక్తమును యిచ్చుటలో దీనికి సమా  
నమైన టూనిక్ ఏదియులేదు. స్వర్ణము, అధ్రకము, హయము,  
మొత్త మొదలగు భస్మములు యందు చేరియున్నవి. నల్లంప  
కత్తెయును పారద్రోలుటయందు దీనికి సమానమైన తేదియు లేదు.  
15 దినములు తామరముల బుడ్డి 1-కె రు. 8-0-0  
1074 వి. ఎస్. ఎస్. ఎస్. ఎస్. లి, ఏ.  
14, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

**మీరు వెజిటాల్ సబ్బును ఉపయోగించితిరా?**

లేకపోయిన, యిప్పుడే ఉపయోగించుకు ప్రారంభింపుడు.

తెలుపు, పరిశుభ్రత, రసము, మున్నగువాటికి పేరు పోయినది.

వైద్యులు పరిశుభ్రము, తెలుపు, మువాసనలేనట్టి సబ్బునే వాడవలె నని సలహా నిచ్చుటను జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు.

**ఉప్పునీటిలో కూడ నురుగు ధారాళముగా వచ్చును.**

ధరలకు యితర వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

నయముగా దొరకు యిదే మాదిరి సబ్బులను వాడుటను మానుడు.

(1) **SOLE AGENTS:**  
Messrs. ADAM HAJEE MOHAMED SALT,  
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.

Messrs. D. V. NAIK BROS.,  
Calicut.

For Madras and Chingleput.

For Malabar, S. Kanara, Salem,  
Trichinopoly, Cochin, Travancore,  
Bangalore, Mysore  
Coimbatore and the Nilgiris.

**AVOID CHEAP IMITATIONS.**

**క్రిష్ణామగర్ వర్చ్యు, లిమిటెడ్**

**మచిలీ పట్టణము**

మచిలీపట్టణము యొక్క వెండివారిపల్లె నూతనంగా స్థాపించి  
నిబడిన తులచార ఫ్యాక్టరీ తయారుచేసి. యందులో స్వచ్ఛ  
మైన తులచార చేబబడునున్నది. యింతవరకు లండన్ లో  
టెక్నోమెంటు చున్నది. విదేశములనుండిన వుత్పాదకులగు  
యొకేములో యితర వోల్ట్ తయారుచేసే తులచారము గాని  
యిది ఏదియు జరుగలేదు. దీనితో కాలా శ్రేష్ఠతరముగా వుంటు  
న్నది. యందులో మొదట జాతీయించబడి పేర్లు ఈవర్తను  
పూర్తికాబడినది. యింతగా జరిగిందే మేర్లు జాతీయమునకు  
ఈ కథ్యను జరిగిన దైక్త్య ముటించిలో నిర్మాణ కాబడినది  
దీని యిప్పుడు మేర్లు మేర్లు నేపరికి కొంత ఆవి. శివ విన్న  
దుటకు కార్లమైది యిదియున్న త్వరలోనే పూర్తికాబడు  
ను. అదైన ఎరికిని మేర్లు యిప్పుడే చేరవు. కావలసినవారు  
త్వరపడవలెను వివరములు కంపెనీ డిఫీసును వ్రాసి తెలుసు  
కొనవలయును.

క్రిష్ణామగర్ వర్చ్యు లి. లిమిటెడ్

జాబులు

కృష్ణానగరమున హిందీ పాఠశాల

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

ఆంధ్రనటమహాసభ - బంధువు

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ - తెలుగు

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

14 వ నిఖిల భారత వర్షీయ వైద్య

నమోదనము

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

నల్లూరు రంగనాయకులపేట గోపురవీధి సత్రము

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24

హిందీ పాఠశాల, కృష్ణానగరము, ఆంధ్రప్రదేశ్, 28-1-24



ఇకముందు ప్రధాన భవతి సంఘము దాని యుత్తరంఘ  
ముల శిర్షరసము పై రెండులోపముల ప్రేయస్సు లాభి మును  
మాత్రము ఉండబాలదు. (సంఖ్య మేల్కొనినచో తమ బాధ్యతను  
గమనించుచో ప్రభుత్వంపై మెల్లకొనున్న దీనివలన కల్గును  
న్న నష్టము ప్రస్తుతమునకే గొప్పదిగ ఇకముందు ఈ క్రింద పే  
ర్కొనబడు కారణములవలన ఉండదు. చున రాజధానియగు  
రైతుల శిల్పినిర్మాతల కలయు స్వకార్యముల సుకమున  
సహకార సంఘములవారూ సామేయరూపియి ఎన్ని యు  
పయోగ్యరములను సూత్రములపై ప్రధాన భవతి సంఘము నడి  
పిన నేమి, దానివలన వచ్చు ఫలము దానిని నిజమున పరిజనకలయై  
ననిన ప్రతి కర్మసాముదాయల వారికి, సుద్దులవమ్ము సహకార  
సంఘము కొక్క వారికి, ఎరువుల నమ్ము సహకార సంఘపు  
వారికి యొక్కటి, కడ్డొమ్ములారి వారికి, మెల్ల ధాన్యముల  
గొనువారి వారికి యొక్కటి, పశువుల (బ్రాహ్మణ) కొక వారికి, పరి  
శ్రమల నమ్ము రైతుల కొక వారికి, బొంబుల మెనునారి కొక  
వారికి ఇదిగ వేరములకు దాని యెరుకుచేయుట కొక వారికి  
ఇటుల ప్రతిభక్తిశ్రమ ప్రతిభాగమును బొంబుల వారికిని  
ఏర్పరచు దిర్ఘంతాశక్తము. లేచో ఏమి శక్తి పునూర నను  
గదు. ఈ వారికును స్థాపించు లెట్లు. ప్రస్తుతము రైతులగునూ  
ధ్యుతులగునూ కలరుగా! మీ కొంతకడమున గవ్వయి  
చేయవచ్చు. వేదించు వారికి సూత్రములపై వీరియందు గూడ  
యాపాదునుండి రైతుల యావాదమునకు అప్పగించు ప్రభు  
త్వమున కిప్పడ నయిస్తులే ఇతర వారిలయిన గవ్వలన్న యా  
సామంతులకి సామంతులయనుండి కొంత భూములు బాపాదింప  
సాధ్యులగు . భిక్షులనును తాటికలనక మూలభవముల వాం  
కులకు సుతిధాన్యము యొక్క పరిశ్రమకు స్థాపించుట సాధ్య  
మ ఇదియట్టి ఆయావ్యాపకసాయక అంతర్గత భవతిలయ  
ఆయాభాగములందుగల రైతుల శ్రద్ధవేడులయందు. వారి  
కలి కిద్ద, సమృద్ధి, ఉత్పాదము కల్గులయల విద్యాభవము  
గలల ప్రతిభిత్తిమును జేయవలయును. ఎవ ఎవయియును వారు  
ప్రార్థననుచును చేసికొను స్వేచ్ఛాభక్తి దానిన కల్పించ వల  
యును. ఆహారమున నుని కే నున కులయును. కనుక  
కావలయును. ఇదిగ వేరములకు దాని యెరుకుచేయుట కొక వారికి  
ఇదిగ వేరములకు దాని యెరుకుచేయుట కొక వారికి

2. அலங்கார மீட்டி, மருத்தி மீட்டி, மருத்தி.

828, తంజువేటి వీధి, బాను,

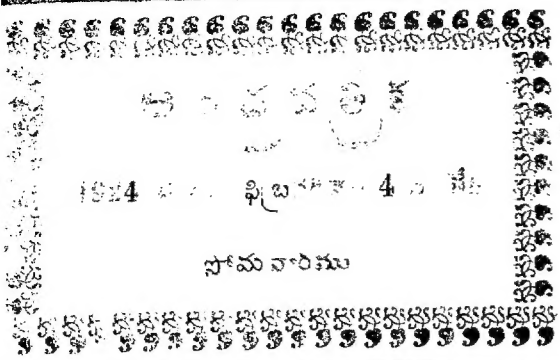


సభవారు మంజుశా వాద్యకాదులతో పరిశీలించునది.

జిల్లా కార్మిగనుపంఘము:— కనిపారము నాడుకునా  
 జననభ మందిరమున జరిగిన జిల్లా కార్మిగను సంఘసభలో <sup>మొదటి</sup>  
 ప్రచారమునకు బద్దరు, సంఘమునానిని రూ 5000 అడు/తును,  
 అస్పృశ్యులనివారణ ప్రయత్నములకై రమిశ నాడుకునా  
 కారిని రూ 8000 మధ్యసాన నిశ్చితభార్యములకై 0 రూ  
 అడుగుటకును తీర్మానింపబడినది. శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసం  
 గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి.



హిందూ మూలిక వైద్యశాస్త్రము గాజముడి,



కీర్తిశేషులగు  
ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కీర్త్యశీలి  
ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు యొక్క ప్రతి  
బలమును ప్రయత్నించి యుచున్నారని తెలుసుకొనుట మనము  
ప్రెసి  
డెంటు హార్డింగు గారు చనిపోయి ఎంత కాలమోగాక  
ముందే విల్సను గారుగూడ చనిపోవుట అమెరికా  
దూర్ఘటమని ఎంచలయును. విల్సను గారి మర  
ణము అమెరికాకేగాక ప్రపంచమున కంతకును  
నష్టము గలుగజేయగలదు. విల్సను గారు ఆదర్శవాది.  
పాశ్చాత్యులలో నిట్టివారుండటం యరుదు. వారికి  
తాత్కాలిక ప్రయోజనము సిద్ధించిన చాలును.  
విల్సను గారు పవిత్రమగు స్వయం నిర్ణయ ధర్మమును  
మొదట ప్రతిపాదించిరి. స్వయం నిర్ణయ  
ధర్మ ప్రకటనమే, యుద్ధమును త్వరలో ముగింప  
జేయుటకు కారణ మయ్యెను. స్వయం నిర్ణయ  
స్వాతంత్ర్యము నన్ని జాతులకు ప్రసాదించునెడల,  
ప్రపంచములో భౌరాలుముల కెడము తప్పిపోవును.  
ఇట్టి శుభస్థితి చేకూరుననియు, వర్సెల్సు సంతికి  
స్వయం నిర్ణయ సూత్రమే ఆధారభూతమగునని  
యు, చిన్న జాతుల స్వాతంత్ర్య మింతటితో సురక్షి  
తముగ నుండుననియు, యుద్ధము లింతటితో సంత  
రించుననియు, వలువు కవిప్రార్థిరి. కాని, తుద  
కన్యధాజరిగెను. విల్సను గారు, యూరపీయను రాజ  
నీతిజ్ఞుల హృదయ కాశిన్యమును గుర్తింపక బోయిరి.  
వారి బాహ్య ప్రకటనములను నమ్మి మోసపోయిరి.  
స్వయం నిర్ణయ ధర్మ మునుగనుకు బడిపోయి, పెద్ద  
జాతుల ప్రాబల్యమునకు మార్గము లవ్వేసింపబడ  
సాగెను. విల్సను గారి ప్రతిభ అంతటితో దగ్గిపో  
యెను. విల్సను గారి ఆశయములు నెఱవేఱకున్నను,  
వారు ప్రకటించిన స్వయం నిర్ణయ ధర్మము, ప్రపంచ  
చదృష్టి నాకర్షించినది. ప్రజల మనములు రాను  
రాను దానివంకకు మరలుచున్నవి. ప్రస్తుత ప్రపంచము  
కొంత కాలమునకు మా, న్యాయధర్మముల  
ననుసరించెడి భూలోక ముదయింపక మానదు.  
ప్రపంచ పునర్నిర్మాణ మారంభమయినది. ప్రతి  
బంధము లనేకము లున్నను, భగ్గము తుదకు  
జయింపకమానదు. విల్సను గారు తక్షణవిజయమును  
గాంచకబోయినను, ఉన్నతాదర్శములకు ప్రకటిచి  
ధర్మవిజయమునకు ప్రోద్బలము గలిగించిరి. వీరికి  
చిరస్థాయిగ నుండగలదు. విల్సను గారి నామము  
గాంచి అమెరికా దేశము గర్వపడుట  
వింతగాదు. విల్సను గారు 1855 సంవత్సరమున జనన  
మొందిరి. వీరు గొప్పవంశమున జన్మింపలేదు. చాల  
కాలము ఉపాధ్యాయపదవి నలంకరించి, వీరు శిష్యుల  
కు సుబోధగావించుచుండిరి. అవకాశము లేర్పడి,  
విల్సను గారు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల  
కీర్త్యశీలి అయినపుడు, వెనుకటిధర్మమునే ఎక్కువ  
దీక్షతో నెఱవేర్చిరి. శిష్యులకేగాక, మానవకోటి  
కంతకును పాఠముగఱపి వీరు చరితార్థులయిరి. వీరి  
జన్మము సార్థకమయినది. ఇట్టి మహామహులు శరీర  
మును విడిచినను, శాశ్వతముగ జీవించియుండుదు.

చనిపోవువరకు, వీరు మాటలాడుచునే యుండిరి.  
“నేను చనిపోవుటకు సిద్ధముగనున్నా”నని విల్సను  
గారు వైద్యునితో బలికిరి. విల్సను గారిటుల సంసిద్ధు  
లగుట సహజమే. వీరు తమధర్మమును నెఱవేర్చి,  
జీవితమును ధన్యముగా విచుకొనిరి. అట్టివారికి కొరత  
ఏముండును? తనువును బాయుటకు వారెంత  
మాత్రము విచారించరు. విల్సను గారు తలపెట్టిన  
గొప్పయాహును, గాంధీమహాత్ముడు సార్థకము  
గావించుచున్నాడు. మానవసౌఖ్యమును పెంపు  
జేయుటకు చూలసూత్రమును కనిపెట్టియున్నాడు.  
స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము వర్ణిలుటకు అనుకూల  
పరిస్థితులను కల్పించుచున్నాడు. విల్సను గారికోర్కె  
సఫలమగుటకు తరుణము త్వరలో రాగలదు. వీరి  
యాత్రకు శాంతి చేకూరుగాక!

ఆంధ్రానుగారి నిరాశ

ఆంధ్రానుగారు ఇంగ్లండుకు వెడలినపుడు  
ఆశాపూరితులై వెడలిరి. విన్నపములవలనను,  
రాయబారములవలనను ఇంకను లాభముండునని  
భావించిరి. వారి యాశలు తుదకు వట్టి యడియాశ  
లయ్యెను. తమకు గలిగిన నిరాశను వారు  
బొంబాయి క్రానికలు పత్రికా ప్రతినిధితో వెలి  
బుచ్చిరి. కెనియా విషయ మిప్పుడు సున్నజాటి నది.  
కెనియా వలన చట్టము, భారతీయులను నిషేధించు  
టకే బూనుచున్నట్లు, ఆంధ్రానుగారు గ్రహిం  
చిరి కెనియాలోని భారతీయ వర్తకు లికమిద హిం  
దూదేశమును డిగుమాస్తాలనయినను దెప్పించుకొన  
వీలుండదని, జీవాంజీగారు వీరితో జెప్పిరి. ఇండియా  
ప్రభుత్వము వారి కమిటీని నియమించెదరనియు,  
వీరుబోయి కెనియా ప్రభుత్వముతో యోచించెద  
రనియు, సూచింపబడినది. ఇంపీరియల్ కాన్ఫ  
రెన్సులో సప్రగాగు సంపాదించిన సౌకర్య మిది  
యే. ఇట్టి కమిటీవలన ఇనుమంతయు లాభముండ  
దని, ఇదివరకే జెప్పియుంటిమి. కమిటీవారు బోయి  
ప్రార్థించినమాత్రమున, కెనియా అధికారులు తమ  
పంతమును మానుకొందురా? బోసీ వీరయినను  
బోవువరకు చట్టమును శాసనము గాకుండ నిలిపి  
యుంచెదరా? అట్టి యాశ లేదని, ఆంధ్రానుగారే  
జెప్పిరి. వీరు కాలనీలమంత్రి కార్యాలయము  
వారితో ముచ్చటించగ, వారెట్టి వాగ్దానము జేయ  
రయిరి. కెనియా యూరపీయనుల తలులనయినను  
యీచట్టమును త్వరితముగ శాసనము గావించు  
టకు చలము పట్టియున్నారు.

భారతీయుల ఎన్నికహక్కు లిదివరకే నిర్మా  
లంపబడెను. సప్రగాగారి కమిటీ వెడలి చేయున దెద్ది  
యులేదు. కెనియా యూరపీయనుల నెలులనయి  
నను శాంతిపరుచుటకు కాలనీల ఫీసు వారు ప్రయ  
త్నించుచున్నట్లు ఆంధ్రానుగారు కనిపెట్టిరి. కలో  
నియల్ ఆఫీసువారు యూరపీయనుల బెదిరింపులకు  
భయపడిరి. వారు తిరుగుబాటు భయమును పురి  
గొల్పగనే వీరు లొంగిపోయిరి. ఇంగ్లండులో  
కెనియా విషయముగూర్చి యోచించువారే లేరని,  
వీరు కనుగొనిరి. బోసీ, ప్రస్తుత లేబరుపక్ష  
మేయయిన తోడ్పడునా? తనయునకికే దిక్కులేక  
లేబరుపక్షము మరియొకపై నా భార పడి  
నపుడు, భారతీయుల కట్టిసహాయము జేయలేదని,  
ఆంధ్రానుగారికి నిశ్చయమైనది. ఇందుకనుగుణముగ  
కాలనీలమంత్రియగు థామసుగారు వెనుకటివద్దతు  
లనే అవలంబించెదమని వెలిబుచ్చిరి. భారతీయుల  
జేమమునకన్న తమకు ఆఫ్రికా వాసులజేమ మెక్కు  
డని యనిరి. ఇట్టి సందర్భములలో ఆశ కెక్కడ  
తావుగలదు? రాజప్రతినిధి గారి ప్రసంగము గూడ

ఆంధ్రానుగారికి నిశ్చయమైనది. ఇమి  
గ్రేషుచట్టము శాసనమయినప్పటికీ, ఇండియా  
ప్రభుత్వము వారికి రెట్టిరాయ బారముల బంపిన నేమి  
లాభమని ఆంధ్రానుగారు గమనించుచున్నారు. సప్రగా  
కమిటీవారు బోవువరకు యీ చట్టము నాపీయుంచ  
వలెనని ఆంధ్రానుగారు వేడుకొనిరి. కాని కాలనీల  
కార్యాలయమువారు అభయ మొసగరయిరి.

రాజప్రతినిధిగారికిగూడ అట్టి జవాబే వచ్చె  
నని, ఆంధ్రానుగారు దెలుపుచున్నారు. అట్టి తిరి,  
రాజప్రతినిధిగారు సంగతిని బయల్పరచి యుండ  
వలసినది. లేనిపోనియాశల బెట్టుట వీరికి పాడిగాదు.  
వీరికి భారతీయులను బెదిరించుటతో సరిపోవు  
చున్నది. భారతీయుల ఆత్మగౌరవమును నిలుపుటకు  
వీరు ప్రయత్నింపవలసియుండెను. హిందూ దేశము  
ప్రతిభుటన ప్రయత్నముల గావించుటకు వీరు శా  
హముతో తోడ్పడవలసియుండెను. అట్టి సహాయ  
ముగనుపింపదు. వలసరాజ్యములలోని భారతీయుల  
గౌరవమును నిలుపుటకు మార్గ మొక్కటేగలదు.  
అది స్వరాజ్యసంపాదనము తప్ప వేరొకటిగానరదు.

తెల్లవారి బూటకము

ఆఫ్రికావాసులను రక్షించు బాధ్యతను  
తాము మోయుచున్నట్లు తెల్లవారు పలుకు  
చుందురు. ఇంగ్లండునుండియు ఇట్టి మోతయే  
వినబడుచున్నది. భారతీయులకు యూరపీయనుల  
తో బాటు సమానస్వత్వముల నెసగిన, ఆఫ్రికా  
వాసులజేమమునకు భంగము కలుగుననియు, తెల్ల  
వారివలె భారతీయు లిట్టి బాధ్యతను నిర్వహించజాల  
రనియు, చిలుకకలుకుల బలుకుట యాచారము  
నది. క్రొత్తలేబరు మంత్రిగూడ యీపాటనే బాడు  
చు న్నాడు. నిజమిందుకు విరుద్ధముగ  
నున్నది. కొంతకాలముక్రిందట, అవిధేయతకే  
కెనియాలో యూరపీయను యజమానుడు ఆఫ్రికా  
బాలు సుకరిని చావమోడుటచే, ఆబాలుడు చని  
పోయెనని ప్రకటించబడెను. మాంచెస్టరు గార్డి  
యనుపత్రిక, యూరపీయనుల వైఖరిని తీవ్రముగ  
ఖండించి, ఆఫ్రికావాసుల రక్షణ యనునది బూటక  
మని దెలిపెను. ఈవారమందిన మాంచెస్టరు గార్డి  
యనుపత్రిక, మరియొక నిదర్శనము దెలుపుచున్నది.  
ఆఫ్రికా పనివారలపై కేసులను విచారించుటకు,  
కెనియా ప్రభుత్వమువారు ఆనరెరీ మేజిస్ట్రేటులను  
నియమించుచున్నారు. వీరందరిని తెల్లవారినుండి  
యే గైకొందురు. వీరి నిష్పాడు నియమించుటకు  
కతంబేమి? ఆఫ్రికా కూలీనేరస్థులను సాక్షులను  
ప్రభుత్వపు కోర్టులయొద్దకు తీసికొనిపోవుట కిప్పుడు  
చాల ఖర్చుఅగుచున్నదట. అందుకని తెల్ల యజ  
మానులు చారియంతటవారే, శిక్షవిధించుచు  
నిరంకుశాధికారమును నిర్వహించుచుందురు. ఇట్టి  
దృష్టిని నివారించుటకు తెల్లవారినే ఆనరెరీ మేజి  
స్ట్రేటులుగ నియమింపబోవుచున్నారు. క్రొత్త  
పార్లామెంటువలన కలుగబోయెడి లాభములేదని,  
మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక స్పష్టముగ దెలుపు  
చున్నది. తెల్ల యజమానులే మేజిస్ట్రేటులు, పని  
వారలపై దెచ్చెడి కేసులను విచారించునపుడు  
న్యాయ మంతవరకు జరుగునో గ్రహింపవచ్చును.  
యజమాని యే న్యాయాధికతయగుచున్నాడు.  
జాతీయన్ననో భేదము. నిర్బంధముగ వీరిని  
జేయించుకొనుటకు తెల్ల యజమాని ఆర్థికమైన  
యున్నాడు. కెనియా దేశీయులకు ప్రాప్తమయ్యే  
నెట్టి జోక్యములేదు. అట్టివారికి సంప్రదానము  
బదులుకవకాశము లుండవలెనని, మాంచెస్టరు  
గార్డియను పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. తెల్లవారి  
భారమును తెల్లవారింతకేగ మోచున్నారు.



బాధ్యతయనిన, కేవలము స్వార్థ పోషణలేవ్వ వేరు గనుపింపదు. ఇట్టి బూటకము నాధారము జేసికొని, భారతీయుల నన్నివిధముల పీడించుటయు, ఆంగ్ల ప్రముఖులీ చర్యను సమర్థించుటయు ఎంత చోద్యమో కనుగొనవచ్చును.

కుంభమేళము : వింతవాస్తవ

లండను ప్రైముస్ త్రికకు, కుంభమేళముగూర్చి స్వకీయ విలేఖరి యీక్రిందివార్తను పంపినట్లు దానిలో గనుపించును. “కుంభమేళమున గంగా స్నానపు తగాదా సందర్భమున గమనింపవలసిన విషయ మొకటి గలదు. పండిత మాలవ్యాగారు జాతీయవాదములో ముఖ్యపగులుగాక, హిందూ మత విషయములలో ప్రస్తావనము వహించెను. కాని వీరు తమిళబాటు పుస్తకము, అధిక సంఖ్యాగలగు యాత్రికులును, వారిలో ముఖ్యము గ వివిధ వర్ణముల నాయకులును మాలవ్యాగారి హేచ్చరికను నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వమునారు జేసిన ఏర్పాటులు తమ సంరక్షణకారకు జేయబడెనని వారు గ్రహించిరి. అధికారుల దూరదృష్టిని వీరెంతయు కొనియాడిరి. గంగానది సురక్షితముగనున్న చోటులలోనే, వేసకువేలు స్నానముజేసిరి. అలహాబాదు మ్యూనిసిపలుబోర్డు అసహాయవాదుల వశమున నున్నది. ఈ బోర్డువారు హస్త్యాక్షరముగ తీర్మానము గావించిరి. ప్రభుత్వమువారిచర్యను నిరసిచిరి. స్నానపు ఏర్పాటులను తమకరము చేయవలసినదని కోరి. జనహరిలాల్ నెహ్రూగారు, బోర్డున కధ్యక్షుడు. అధికారులను ప్రతిఘటించవలసినదని కోరినది వీరే.”

ఈవార్త సత్యమును మరుగుపరుచుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. మాలవ్యా, నెహ్రూగార్ల కన్న యాత్రికులే నిరోధముల సల్పిమించుట కెక్కుడు ఆతురముజూపిరి. నెహ్రూ ప్రభృతులు అడ్డువారిగించి స్నానముజేయగ యాత్రికులకేకులు వారిమార్గము నవలంబించిరి. తుట్టుతుదకు మేజిస్ట్రేటుగారు తమ నిరోధములను వదలుకొనవలసి వచ్చెను. ప్రైముస్ త్రికయందే, జనులు అడ్డుదాటి, అధికారుల యుత్తరువుల నతిక్రమించినట్లు, పరిమునందు జూపబడినది నాయకులను ప్రజలు శ్రోసింపుచున్నట్లు అసత్యము. ప్రజల సత్యాగ్రహము అభ్యుత్థ విజయము గాంచెను. నాయకులు జాగరూకతతో మెలగి ప్రజలను హద్దులలో నుంచనియెడల, ఎక్కుడు విషమస్థితి జనించి యుండెడిది.

ఇంగ్లండు : రుప్యా

ఇతకాలమునకు రుప్యా ప్రభుత్వమును ఇంగ్లండు గుర్తించినందులకు సంతసింపవచ్చును లేదనవత్తుమువారిందుకు ధైర్యముతో బూనుకొని నందలకు, వారి సభినందింపవచ్చును. రుప్యా ప్రభుత్వమును బహిష్కరించి, వారి నెప్పుడును అనుమానముతో జూచుచుండుటచే, ఇంగ్లండు రుప్యాలకు రాసురాను వైషమ్య మధికమయ్యెను. ఒకరి నొకరి ప్రధాన శత్రువుక్రింద భావించుచుండిరి. ఒకరిని జూచి ఒకరు భయపడుచుండిరి. ఇట్టిస్థితి ప్రపంచశాంతికి భంగకరమని తేటతెల్లమయ్యెను. కన్నకొన్న ప్రభుత్వమువారు రుప్యాతో వర్తక వ్యవహారములు ఒరుగవలెనని గోరుచున్నను, రుప్యా ప్రభుత్వము గుర్తించియి. లేదనవత్తుమువారు తామనుబింపవలసిన ముఖ్యవిధులలో రుప్యాను గుర్తించుమొకటిమని గ్రహించి, అట్లు సలిపిరి. రుప్యా ప్రభుత్వమువారికిమీద తమ ప్రతిఘటన ఇంగ్లంకు బంపెదరు. తగాదా విషయముల

నన్నిటిని వీరు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిలో చర్చించిపెట్టుట, సందిగుదురు. ఇటుల ఆస్పష్టముతో గూడ తగినరీతిని సమాధానము గుదుర్చుకొనుచో, హిందూ దేశమున మిలిటరీ ఖర్చును కొంత వరకయినను తగ్గించుటకు వీలగును. రుప్యా ప్రభుత్వము గూడ ఇండియా మిలిటరీ ఖర్చును పెంచుచున్నది. అనుమానము అనుమానముల బెంచును. గోటితో బోవునది తుదకు గొడ్డలితోగాని పోవదని యనునట్లు, అనుమానములు బెరుగుకొలదియు పోరాటము లధికమగుచుండును. ఆయుధములను, సైన్య నివహములను బెంచుటచే, కలహము లంతరింపవు. పరస్పరానుమానములు దొలగి, సుహృద్భావము బలపడినగాని, యద్ధములంతరింపవు. యద్ధములనిన గిట్టని మాక్తనాల్లుగారు ఇట్టి సుహృద్భావమును పెంచుటకు బ్రహత్పించి, విజయము ఒడిసెరుగాని యని కోరెదము.

భారతీయులను బహిష్కరించుట

అమెరికాలో ప్రజాప్రతినిధిసభచే నేర్పరుపబడిన ఇమిగ్రేషను కమిటీవారు, అమెరికా పౌరత్వమునకు హక్కులేనివారి నెల్లరను బహిష్కరించుటకు చట్టములో నేర్పాటు గావించిరి. ప్రాచ్యఖండవాసు లిందుమూలమున బహిష్కృతులగుదురు. అమెరికను మిషనరీలును తదితరులును, భారతీయులు సంకుచిత హృదయులని నిందించుచున్నారు. చీనాలోనికి ఇతరదేశముల వారిని స్వేచ్ఛగ రానియరని, అమెరికావారేమి, ఇతర పాశ్చాత్యులేమి మొగబెట్టుచుందురు. అమెరికావారు చీనావారికన్న ఎక్కుడు ఉదారముగ మెలగుచున్నారా? శ్వేతేతరులను బహిష్కరించుటలో వీరు విశాలభావము జూపుచున్నారా? భారతీయు లిందుకు గుండి ప్రయోజనములేదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందే వీరికి నిలువ నీడలేకుండన, అమెరికాలో వేరువిధమున జరుగునా? అమెరికావారి చర్యవలన, ఆసియా సమాఖ్య త్వరితముగ నేర్పడుట కెక్కుడు అవకాశము గలుగుచున్నది. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య ప్రపంచముల కలయిక కవకాశములేకుండుటకు, పాశ్చాత్యులే మూలకారకులగుచున్నారు. కొంత కాలమునకు వీరు తమచర్యకు పశ్చాత్తాపము జెందకమానరు.

హిందూదేశము : నానారాష్ట్రసంఘము

హిందూదేశము నానారాష్ట్రసంఘమున జేరినందువలన, ఇంగ్లండునకు లాభము గలిగెను గాని, ఇండియా కెట్టిలాభము కలుగలేదు. మీదుమిక్కిలి హిందూదేశమునకు విశేష వ్యయభారము మీదబడెను. పరాధీన దేశమునకు పైయలంకారముల నెన్నిజేసినను ప్రయోజనముండదు. స్వతంత్రజాతి కుండదగిన లక్షణము లబ్ధినేరవు. ఆకారణముచే హిందూదేశము నానారాష్ట్ర సంఘ సభ్యత్వము పట్ల ఎట్టి యుత్సాహము జూపియుండలేదు. హిందూదేశము జూపెడియుచేత, ఇంగ్లండులో కొందర కాశ్చర్యము గలుగజేయుచున్నది. హర్షర్ష ఫిమరుగారు హిందూదేశాభిప్రాయమును ఖండించిరి. నానారాష్ట్ర సంఘసభ్యత్వము వలన, విశేష లాభము గలిగెననియు, అధినివేశ రాజ్యములకును హిందూదేశమునకును ఇతరవిషయములలో పోరాటములున్నను, హిందూదేశపుగౌరవమును నిలువబెట్టుటకు అధినివేశ రాజ్యములు తోపునుననియు వీరు వలకుచున్నారు. వీరినుడువులను భారతీయులు విశ్వసించజాలరు. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లేనంతవరకు, కృత్రిమాలంకారముల నెన్నిటిజేర్చినను ప్రయోజనముండదు.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారు

ఈనెల 2 వ తేదీని విడుదలచేసిరి.

డాక్టరు. 2. వరదరాజులు నాయుడు గారిని యీ నెల 2 వ తేదీని ఉదయమున 9 గంటలకు తిరుచిరాపల్లి వెలసాల నుండి కడలికి శ్రీయుతులు రామస్వామినాథకరు, డాక్టరు రాజును, సంజానంగాల్ల మున్నుల నాయకులును కేలకొలది ప్రజలును వెలసాల కడలేకి నాయుడుగారి స్వాగత మెసంగి వారిని రాజుగారి మందిరమున గొనిపోయిరి.

“గంధర్వబోధుడి చాల శ్రమదగ్ధుడు వ్యాధి కలిగి ననిన నీ వాడు ప్రబలమున మనోవ్యథ కలిగిడి, భారతదేశ మునకు మోక్ష ప్రసంగమునకు మేలు గోరవారందును గూడ వ్యవహరింపజేసెదమున పాటింపక గాంధీమహాత్ముని విమర్శించుట తన ముఖ్యముగా కోరినది. ఈ వాడు అనుభవమున వాటిర్పూ మామోదింపబడించుటకు చాల సరికించుచున్నాను. ఈ రీత్యా గంగాలోనే ఆమోదింపబడి యాడి వో దేశస్థితి యిప్పటికే చాల ప్రశంస నీయుముగా నుడియించుచు, ఇప్పుడు దొరకమునకు గట్టి చిత్తు కలిగిడి. మనమి నిర్మాణవిధానమున సాగింపవలెను. స్వరాజ్యకలికా సూపాదేశనకు లిగిన విజయమునకు నేనాతని సభిందించుచున్నాను. మను. చెరసాలలో నాకు చాలయిబ్బందిలను కలిగించుట నని చెప్పి పురి దొరకమునకు నాకు కాళాసభ్యుడను కార్యాచార్యులను ప్రోత్సహించిరి నా భాగ్యమును మరితెట్లు చుదియునగూడ దురభిప్రాయ పడిరి. ఇది నిరాధారము. వా రెవరును, ప్రోత్సహించలేదని నేను స్పష్టముగా తెలుపగలను. దీనినిగూర్చి చెప్పి పురికాసనభలో వేంకటరమణశ్యాంక రడిగిన క్రెళ్లలకు దొరకమునకు ప్రత్యుత్తరము నొసంగి పిమ్మట నీ వానిరమణులను తెలిపెదను. తిరుచిరాపల్లి వెలసాలలో యాద్యోగులును వైద్యకాళ్యోగ్యులును గూడ చాల దయతో నాదరించించుటకు నేను కృతజ్ఞుడను. నన్ను చంపుట కుద్దేరింపజేసిన నాయారోగ్యమును పూర్తిగా నశింపజేయుటకు మధుర చెరసాల యాద్యోగులు ప్రతిక్షింపుటకు గల కారణమును దొరకమునకు స్పష్టముగా తెలుపలేరని నమ్మెదను. గాంధీమహాత్ముని తరువాత లెని నుగా రంజిటివాడని నాకు గట్టి వ్యతిరేకము గలదు. ఆయన మరణమునకు చాల చింతించుచున్నాను” నాయుడుగారు నడిచిరి. (ఒకవిలేఖరి)

అకాలీనాయకుల కేసు

ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీ విచారణ

ఈ కేసులో ముద్రాయాల పక్షమున జ.వి. నెలఖరు తరతుడు రాయ బావాగారి (జుండరా అడ్యోకేటు), లాలా రఘునాథసాహె (అహోయ), డాక్టరు కారంబింగ (నిజాపూరు) గారు ఆద్యక్షులుగా వాదించుచుండిరి. శ్రీ శ్రీ గాంధీగారి బడిన అకాలీ నాయకులు సుఖమువారు ఆధికారమున కిరించుటకు సాహె, సింగుగార్ల ద్వారా నిరపిచేసిరి. వారు ఫిబ్రవరి 2 నుండి తేదీనుడిము వచ్చి వాదించుచుండుట లేదు. ఇంకవీటి ఫిర్యాదల కుత్తమున 150 నుండి సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఇంకను 800 నుండియొద్ద సాక్ష్యము వచ్చుకొనవలసి యున్నది. 2 వ తేదీని జలంధర, మేరుపురం, సుయోధి గ్రామముల వారు కొందరు సాక్ష్యమిచ్చిరి. అకాలీ ఆయా గ్రామములలో గురువారా సంస్కరణమును గూర్చి యుపన్యసించుచు స్వరాజ్య, అసహాయోద్యమములకు గూర్చి మాదియూడిరని వాడు నుడిచి. (ఆ.నె.)

శ్రీయుత మణిలాలు కొఠాగారు

రంగూరులో వాగ్దానము

ఈనెలముదటి తేదీరాత్రి శ్రీయుతకొఠాగారు రంగూరు నగరమున కొక విహారం సభలో మహాత్ములను బర్యాపక్తిని కార్యము సంఘమునా రేఖలు చేయగా తొడుకెలవకుండునా భారీగారు రంగూరు మండలమునకు దురదృష్టిగల గూడదకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 144 క్రింద పోటీను పంపెను. ఉభయ పక్షము విరుదుపడిన. (ఆ.నె.)

# విదేశ వార్తలు

## కార్తిక ప్రభుత్వ కష్టములు

ఒకయూనియన్ నిస్తు సభ్యుని యభిప్రాయము

లండన్, ఫిబ్రవరి 1:— కార్తిక ప్రభుత్వమువారు ఎదుర్కొనవలసిన కష్టములను గూర్చి రోజులున్నట్లుగా రిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— బ్రిటీష్ వారి స్వప్రయత్నములతో కష్టము ప్రభుత్వము నంగీకరించలేదు. రాంకే ముగ్ధులైనా గారు నిష్పక్షియముగ నిశ్చయించుకొనిరి. కాని తెలియజేసిన ప్రకారము ముగ్ధులైనా గారు పరామలపట్టు మైత్రికావము సాగించెదనని కోరెను. పరామలతో స్నేహముతో నుండిన కష్టములన్నియు వారి సహాయములతో.

పరామల కుమారులైనా ఒక జాతినిమితివారిని నమ్మి ఊరుకొనలేననుట భర్తముగాను. జాతినిమితివారిని నమ్మకమును, వీరితోపాటు వారి గూడ అర్థమంతరకారము వారి పిల్లలు ఈ వారు చేసిన కొనకలేదు. పరామల కుమారులను నకు భంగము రాకుండ న ఏమో మనకు సుప్రముగ తెలియజేసినగాని ఆంగ్లో ప్రాచీన సంబంధములు నున్నవాడగుటతో గూడుకొను ననుకొనరాదు.

## జపాను రాచకీయ విషమావస్థ

పార్లమెంటును ఎందులకెత్తివేసిరి?

టోక్యో, ఫిబ్రవరి 1:— పార్లమెంటు భాగ్యశ్రాంతిలో నుండగనే పార్లమెంటు ఎత్తివేయబడినది ప్రకటించ బడినది. తక్షణము ప్రతిపక్షము ప్రభుత్వమువారి నిరంకోత వర్తనను తీవ్రముగ ఖండించిరి. కేలకొనిన పార్లమెంటు భగవంతుడగు ప్రాంతేరి. అల్లడలు జగమున లెంది అట్టివేయము లేకుండ జేయుటకు పోలినదశమును రప్పించిరి. ప్రతిపక్షములలో జేరిన ప్రభుత్వము ఎత్తుకొని భగవంతుడచే ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటును చాలించిరి.

ప్రతిపక్షము వ్యక్తుల ఏకమగుటచే పాపాలను నకు చిక్కులు కలుగుట తప్పదు. ప్రజలకిది ఇష్టములేదని తెలిసి పార్లమెంటు నియోజకాధికారులను హర్షించుచు వారు కార్యక్రమమును ఎటువంటి సాగించలేనని ప్రజల యుద్ధేక్షమును కనుగొనుటకు ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటు నెత్తివేసిరి.

## విల్లండు సరిహద్దు సమస్య

సభ ప్రారంభ మగుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 2:— శుక్ర విల్లండు సరిహద్దు సమస్యను గూర్చి చర్చించుటకు సభ ప్రారంభమయ్యెను. కాన్రేపు, సర్ జేమ్స్ క్రయిలరు మొదల ప్రతిపక్షము అధినేతలే కాక కార్యలయమున నున్నవారైరి. భావముగా భర్తమును, ముగ్ధులైనా గారు వ్యవహరించిరి. వాటగుంటలు ఆలోచించిరి. రేపటియందమున రకు సభ అంతర్యుబదను. ప్రతిపక్షములైనా వారు నన్నులే తోచుచున్నది.

## మరాఠో దుస్థితి

తత్ ప్రతిఫలము

రెవ్యూ, ఫిబ్రవరి 1:— తెలంగాణ, నవాబ్ సేనానుల నుండియును దిలవరాగారు నిశ్చయించుకొనుట చేస్తున్న చాలావర్షమున (రెవ్యూ లేదు) కలకలు బయటజేరెనని ప్రజల వసతులు బయటజేరెన. ఈ విషయమున రాజు బోధ్యముకలుగజేసికొనవలసివచ్చు ననియు ప్రస్తుత ప్రభుత్వము తదితర వనియు అనుకొనుచున్నాడు. దేశరాగాదునాడ ఈ పనితో విసిగియున్నా రనియు విరామము జెందనిచ్చ గించుచున్నారని యు రాజు ఒకవేళ తాత్కాలికముగ కేలకల సేనాని ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేయలేదని గొరవరనియు తెలచుచున్నాడు. పరిపాలకరణము పద్ధతు లేకుండు అసంతృప్తిరముగ నన్ను తనుచున్నాడు. జీవనధర్మము అపారమవుచున్నది సంస్కరణము తెచ్చు ప్రారంభమగునని అనుకుచున్నాడు. మైక్లములతో భగవంతుని నూచనల పొడవులు చున్నది.

# యునైటెడ్ స్టేట్స్

## ప్రాతాధ్యక్షులు

ఉద్భావము గారు అజ్ఞానీపీఠములై పరమ పదించిరి.

1912 నుండి యునైటెడ్ స్టేట్స్ అధ్యక్షులుగ 1920 వరకు వుండెను. 1856 సంవత్సరము డిసెంబరు 28 తేదీన రిచీనియాలో స్టాంట్ డిగ్రీర జననము గాంచిరి. కలిదంధ్రులు సాగించిరి దంపతులు. 1885 లో ఎల్లెక్ట్రాలయ ఆర్గన్ అనునామక పెండ్లి యాదెను. కొన్ని సంవత్సరములు వ్యాపకాదిగనుడెను. కాని విద్యాసక్తి పోనందున వ్యాపకాదివృత్తి మాని ఉపాధ్యాయ కవలనిడెనను. రాజనీతి కొత్తమున అత్యుంధెను. 1902-18 వరకు విశ్వవిద్యాలయపు అధ్యక్షులుగ నుండెను. 1911-18 లో న్యూ జెర్సీ గవర్నరుగ వుండెను. కొన్ని ప్రతిపక్షములు గవర్నరుగ నున్నా వ కర్త గ నుండెను. ఇటీవల 'స్టేట్స్ ఆఫ్ రాజనీతి' కొత్తము ఉద్బోధమును అదర్బ పాఠముగాను, ప్రమాణముగాను వ్రాసిరి. విరోధా మహాసంగ్రామము ముగిసిపడవ వెళ్ళెయిన్న సంధిభాగ 1918 లో అధ్యక్షులుగ నుండిరి. ముగ్ధులైనా పరిమూలముల నమ్మి భర్తమును సంధిదెబబిరి. ప్రపంచమున కొంతిష్టానమున జేయలేనను గొప్ప కోర్కెలవారు. జాతినిమితిలో జోక్యము కలుగజేసి కొనవలెనని ఇతరులు తీవ్రముగ తన యభిప్రాయమును తెలియజేసెను. కాని నెనటు కథవారు



కీర్తిశేఖరులు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు

యొంతిష్టము వీని నంగీకరించలేదు. అంతవరకే నేటికి జాతినిమితి అంత పలుకుబడిలేదు. గవర్నరుగ నుండెను తటస్థించెను.

విరోధా మహాసంగ్రామము విషయభర్తలో బడివుడు విల్సన్ గారి రద్దీబడి ప్రపంచమునంత రక్తపాతము లేకుండ జేయగలిగిరి.

మరణమునకు ముందు పరిస్థితులు

వాషింగ్టన్ ఫిబ్రవరి 2:— వైద్యులు విల్సన్ గారు రాత్రి అంతయు వినితః బాధబడిరి తెలియజేసిరి బలమునగిరి. వాక్యము వినిమించినది. ఇకలాభములేననుకొనిరి.

ఫిబ్రవరి 2:— విల్సన్ గారికింకను శ్రుతి సాక్షి లేదు కాని చాల బలహీనుగ నున్నాడు. మెల్లగ కలుపులతో మాట్లాడుచున్నది. అత్యుపారా, పూరిందరకు చేయలేనను వారి చేసిన వైద్యులతో విల్సన్ గారిని. మిగిలు చేయలేదని, కాని నేను కథిలమై యున్నాడను. "కాని నేను మరణమునకు సంకల్పపై యున్నాను."

విల్సన్ గారి గౌరవార్థము ప్రతిభిసభవారు చర్చపాపు జేసిరి.

నిన్నటి సాయంత్రము 4 గంటల వరకు విషయము నెత్తుకొని నున్నట్లులేదు. అరికి చావు తొనమినుము తప్పదని విని ప్రజలు అందరను విచారముడ్రుతున ముగిరి. విల్సన్ గారు కలకలద్ర జెడెను. వైద్యులు కలకలద్రచాచుచు నెయ్యన్నాడు. దుర్ముడ్రెసు చాల దైర్యముతో నుండెను.

# స్వయినులో రాజు ప్రభుత్వము

## రాచకీయవేత్తలను రాజు మారుట

వివరీతమును కొత్తసంగతులు బయల్పడుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 1:— రాత్రి 8.40.1921 మే మానములో అల్పాకోసో రాజు ఇచ్చిన యుపవ్యాసమున ఆయన రాచకీయవేత్తలను తీవ్రముగ మారిరి. వీరు తమ లభ్యములనే జూచుకొనుచున్నారనియు తక్షణమును బాదుటలేదనిరి. ఆయన వ్యాసము నేను ప్రకటించుటకు. అత్యున్నత ప్రభుత్వమువారా యుపవ్యాసమును అణచివెట్టి ఏవోకొన్ని అంశములను తప్పులుగ తమవపయోగించుచుండు ప్రకటించిరి. దానిని విన్న వారికి అదివచ్చింది. అల్పాకోసో రాజుగారు కోడలగా కేళుకు అను ఇచ్చిన యుపవ్యాసమును మరచిపోలేదని తెలియజేసిరి. ఆయన వ్యాసమును అద్దమువేసి చట్టముగట్టింది వ్యాసగ ఉపవ్యాస ముందిరమున నేలాడగట్టిరి.

ఏ యుపవ్యాసముతో అసలు యుపవ్యాసము, కృత్రిమ యుపవ్యాసమునా వ్యాసగజేసినది రాజువడిగన. ఉధామాత్రముగ అసలు యుపవ్యాసమును పూర్తిగ ఇచ్చు ప్రకటించిరి. ఇంట్లో జోర యోగము కెమిట్రము ఉద్దేశమువడిన విధానము లేటు లాపివేసికో తెలియజేయుచు రాజు ఇట్లు ప్రకటించెను.

ఇప్పుడు నేను చేయగల్గినది ఏదన పార్లమెంటుకు తెలియజేయు విధానములను అంగీకరించెదను. పార్లమెంటు వారంగీకరించినది వాటిని నేను అమలులో పెట్టెదను. ఇప్పుడు నేను చేయగల్గినది అంతవరకే. నేను సర్వస్వాధీనముడనుగాను. వ్యాపకమును వాడేము నిమిత్తము అప్పుడులే వ్యతేత్రుడను. దీనిని నేను జేసితిని. సంకేతముతో చేసెదను. కాని వాడుబాధ్యతలేను. బాధ్యత అంతయు పార్లమెంటు వారికే కలబడెను. నేజేప్పినది చాల కష్టమైన విషయము కాని అది అసలువిషయము. పార్లమెంటు వారు తమ భర్తములను నిర్వహించుటలేదు. తమను ఎప్పుడైనా రాజ్యాంగమునకి సత్కరించినను నేను రాజ్యాధిపత్యమును వహించి 19 సంవత్సరము లాయెను. ఇంకొకట నేను రాజ్యాంగ విధానమును జరచాటలేదు. వాటలను, వాబాధ్యత వాట తెలియను. నేనేమి జెప్పవలెనో వాట తెలియను. దీనివలన రాజును సురక్షించు యాజ్యమును రాష్ట్రములందు ప్రారంభించలేదు. అప్పుడు ఏపార్లమెంటు గూడ ఏ రాచకీయవేత్తలను తమ ఆశయములకు, లాభములకు వెరచెప్పుకొనలేదు. అప్పుడే రాచకీయవేత్తలను నిజమైన ప్రజా ప్రతినిధులు ప్రకటించెదరు. అప్పుడే ప్రజల ఓటుకు గౌరవము కలుగును.

అల్పాకోసో రాజుగారి యుపవ్యాసము నిజసంగతులన్నిటిని చక్కగ తెలియజేసిని మ్యాడ్రిబిల్ థియేట్రువున్నాడు. ఈ యుపవ్యాసమునాడ అల్పాకోసో రాజుగారికి చాల కొవమువచ్చింది తోచుచున్నది. రాచకీయవేత్తలను వాచ్చించి ఎరకు లక్ష్యముచేయలేదు. రాచకీయ వేత్తలు ఓసిపోయి, రాజుగారు జేప్పినదానిని కొత్తపాలమున ఎంతవరకు అమలులో పెట్టెదరో వాడలనియున్నది దీనినే స్వయినులో ప్రజలవరకు వినిపెట్టి చూచుటకు కుతూహల బడుచున్నాడు. వారి అసహనముండుట వ్యాధిమే. వారి అసహనము దైర్యకర్తవారి కొంతవరకు ప్రోత్సహమును కలుగజేయవచ్చును.

## యునైటెడ్ స్టేట్స్ - బ్రిటన్

అమెరికనురాజుగారి గౌరవార్థము వివరీతము తత్వదర్శనమున ముగ్ధులైనా రిట్లు నుండిరి. అమెరికను రాజుగారికి ఆయురారోగ్యభిన్ను జనుగాక యునైటెడ్ స్టేట్స్ బ్రిటను ఎల్లప్పుడు స్నేహభావముతో నున్నది. ముందుగాడ అటులే జరుగుగాక. అమెరికా బ్రిటనుకు ప్రాకరములకు ఒడంబడికలు జరగలేదు. ఒడంబడికలుండేగాక ఒక్కమాన ప్రాకర్యముతో ప్రాచీనవిధానమున నున్నాడ తోడ్పడుటకు సంసిద్ధులై యున్నాడు. పూర్వమునా వాడు లేని కల్లిగురు గొప్పచాచె.

బ్రిటను యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారును ముప్పాదము తొ అంతరాతీయ వ్యవహరములందు వ్యాసగ ప్రకటించి ఓటుకు అదర్బ పాముగ నుండెనని నూతి మెరికనురాజు బాధి కల్లిగుగారు తెలియజేసిరి. ఆంగ్ల ప్రజా పార్లమెంటుని తోడను స్నేహముగ నుండుటకు గౌరవించెద ననిరి.



డబ్బి 1-కి 12 మాత్రం వెల రూ 0-6-0.





కం ౦ | రెన్ షన్

(గెనెస్ స్పాన్సర్షను చేసికొని అవసరమొదలగుచును ప్రచారము చేయు మొదటిదినపట్టికలందీయు రాజమహేంద్రవరములోను తాలూకాలోను కాంగ్రెస్ పని చాలచురుగుగా జరిగినది. ఇప్పటికే మన ప్రభుత్వము వోట్లనిచ్చుటకుగాని కాసుగర్భము బహిష్కరించుటలో ఈపునరునిగిన ప్రభుభాగ ప్రశంసార్హము. ఫలితములు నిర్దేశించినట్లుగా ఉన్నది. ఫలితమునకు ముఖ్య కారణము అమహా జాతీయ జిజ్ఞాసకులైన రావుచంద్రరావుగారు డాక్టరు ముద్రామూర్తిగారు కందుల వీరరావుగారు స్వామిగారు డాక్టరు గుడమూర్తి రామారావుగారు అటువలె ముఖ్య పాతకాలల బహిష్కార విషయములో డాక్టరు ముద్రామూర్తిగారి జాతీయకార్యము క్రింద గొప్ప ప్రచారము జరిగినది. శ్రీయత వరూరి అప్పారావుయ్యి, కాంగ్రెసుల రావుచంద్రరావు, దామజానాదరావు, జేకరాజు, సర్వముద్రామూర్తిగారు, రావుచంద్రరావు, కల్పివీరు కృష్ణరావుగారు బి. ఏ. క్లాసు నడపుచు మూనిషేసి అప్పటి నుండియు, తమ కాలమును, కక్షికి, తెలిపిని. జేకసేవలందు వినియోగించుచున్నారు. వీరిలో గొందరు జేమలునకు బోయి యున్నారు. ఈపునరావేశమును తాలూకాలోని జాయకులకు గూడ 1921-22 సంవత్సరములలో జైల్లుకుబోయిరి. వారు జైలులోనున్న సమయమున గూడ రాజమహేంద్రవరములో యుత్సాహము అతిగా తగ్గలేదు. కార్యకర్తలకునకు జెందినవారొక వైపును, కర్తవ్య లాక వైపునను, విద్యార్థికు లొక వైపునను ఈయంద్యమమునందు పాల్గొని యుండుటచే నిరుత్సాహపీడనము క్షిప్తముగా వాదించలేదు. కాంగ్రెస్ సభ్యులుగా జేరుటలోనేమి, తమ స్వరాజ్యనిధి కీ కాసు కల నిచ్చుట లోనేమి, ఉద్ధర తృప్తికందేమి, ఉద్ధర ధారణ లొకటి మిలిచినవరకు 1922 సంవత్సరాంభమున పన్నుల నెగజెట్టుటలోనేమి రాజమహేంద్రవర తాలూకావాసులు జిల్లాకంటకును మార్గదర్శకులుగానున్నారు. తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములు వెనుకబడియున్నను మొత్తముమీది పని ప్రశంసార్హముగా జరిగినది. కొద్ది కాలములో ప్రజాబాహుళ్యము జాతీయజీవితమునందలి తమ నిజస్థానమును తెలిసికొని బాధ్యతను తీర్చింది పనిచేసిరి. ఇంత కృష్ణకాలములో నింక బాగుగా ప్రచారముజరుగుటకు కారణమేమనగా అన్నిటికీ సంసిద్ధముగానున్న కొందరు నాయకుల యొక్క నిరంతరకృషియే డాక్టరు ముద్రామూర్తిగారు 1920 సంవత్సరాంభమున తమవృత్తి విగర్జించి తమ కాలమునంతను కాంగ్రెస్ ప్రచారమునందే వినియోగించుచున్నారు. 1924 సంవత్సరములోగూడ ఈ తాలూకాలోను కాంగ్రెస్ ప్రచారము చురుకుగా జరుగునని జెప్పుట కవకాశముగలదు. పట్టణములలో నుండి జేయగల్గినవి నెక్కుడుగా పల్లెలలోనుండి జేయవచ్చునని యెంచి డాక్టరు ముద్రామూర్తిగారు రాజమహేంద్రవరమును వదిలి శీతానగరములో నివసించుచు అచటనుండి గ్రామములలో ప్రచారముజేయుటకు బోవుచున్నారు. వీరి వెంటనే మరి కొందరు యుత్సాహపూరితులగు నాయకులుగూడ బోవుచున్నారు. వీరు గ్రామములలోనుండి కాంగ్రెస్ కార్యక్రమమును చాచుచక్కణగా జరుపుదురని నమ్మకమృదు. గత వత్సరములలో రాజమహేంద్రవర తాలూకాలో కనూలు శాసనసభ మొత్తములో చాలభాగము రాజమహేంద్రవరములోనే కనూలు గాబడెడిది. సభ్యులుగూడ చాలమంది పట్టణపువారే యుండిపోయిరి. ఈ సంవత్సరము గ్రామములలో నివసించువారిదివరలోకన్న నెక్కుడుగా పాల్గొను నట్లు పని జరుగగలనూ చనువు గన్నట్లుచున్నది. ఈపునరునిగిన కొన్ని సంవత్సరములనుండియున్న నిమ్మబాత్తుధరకంటియును రాబోవు సంవత్సరములో చురుకుగా బనిజేయనున్నదని వినుటకు సంతోషముగానున్నది. అప్పకృతానివారణ కాళియందు బనిజేయుటకు చాలకుతూహలముగానున్నవారి సంవత్సరములో బాగుగా పనిజేయుదురని నమ్మకమృదు. జాతీయ విద్యావిషయములో సభ్యులగు ప్రాథమికపాఠశాలలను స్థాపించి పనిజేయుచున్నట్లు బ్రహ్మచోక్కుల సీతారామయ్యగారి జాతీయకార్యములు తెలుసుటకు చరుగుచున్నది. హిందీభాష ప్రయోగపరచిగలిగిన అన్ని కాళులలోను బాగుగా పనిజరుగుచున్నందున, మండిత మృషీకేళ్యగారి సలహాతో విదేది వెల్లి అప్పటినుండియు చును, పరిసరములందును హిందీభాష ప్రచారము

(స్వకీయవి లేఖరినుండి)

కాంతవరకు ఉద్ధరించిన జెప్పక తీరదు. జిల్లానుంచి ప్రబోధము జేయుటకు శ్రీయుతులు దింపిరి సత్యనారాయణుని కృష్ణారావుగారును ఈ గ్రామమునందు పనిజేయుటకు శ్రీయుతులు ఉండిరి మల్లికార్జునారావు, సాగినత్యకారాయణులు ఖండేల్లి రాజారావుగారును జేసిన ప్రయత్నము ఫలప్రసూతము. కాని మీ కృష్ణకృష్ణ వసనఫలితములు గానరావు. పెద్దలు ఈ నియమమున ముత్యభావము వహించుటయే శారణమనిచోచును. 1924 నం తరతరముగా కాపు నుంచునూడ గొప్ప ప్రచారము జరుగుగాక అని కోరినము.

నభ రాతి 9 గంటలకు ముగిసెను.

రహస్య భిక్షువులు.

మా నేజీకు: సామంతులవాసులు

తపాలపేట పోలీస్ షి. టి. మ కాసు.

వైద్య శిరోమణి

దేవర వి. పి. శిర్డీలో సమాధు 1-8-0 ఖ.

ఎమ్. ఎస్. నారాయణ,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపాను, గోదావరిజిల్లా.

దంతశూల హరి

వేల నీళ్ళా 1-3 0-8-0, వి. పి. సహా 0-14-0

దంతశాలకు శైవ్యము, రసవట్లు, పుష్పపన్నులా, కుట్టిన  
కదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చోట  
దూదిన మందులతో తడిసి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.  
అమ్మతాంజనము డిప్టో, మదరాసు - బొంబాయి.

స్వీకృతావృణుపేట



(5) (2)

అమ్మ తాంబూలం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.



(వల్లూరు సుబ్బారావుగారు)

[illegible]

1. అన్ని మనందర యుద్ధములలో చర్యలను నోటిచూపుచు రసము వికటముగా యోండుట, రుజ్జునము లేచిపోవుట, ఎక్కి ధ్వజమును తవ్వము, రూపితోతురనము, ఒప్పుకోమి, ద్వారము, పీకట్టుకముట్టుక పరీరము లెల్ల బొందుట, అశక్తి లే. తోమవోవుట, అన్ని మానవ్యములు ఆ కాలమునందు కరీరము ముడతల బడుట, కె. (బుకల సదుయోగము మొదలగునవి. రుజ్జుమామ్యమునకు కలుగు తోగములు

7. మండక్యము, సుభోగావర్తక, కవుంసమధుగను అ  
ల్పాయువును కరుపియునగు శాస్త్రీర్పిత్రయేకలుగ నుజుండును  
ఒక వేళ కలిగి, ను గశాస్త్రపాత్రమైనను, గర్భాపాత్రమైనను నుభ  
దించును. కుక్రము దిష్ట్యబగు నేని మనజానికి చాదాత్తుత్ర  
సహితముగా తాదించుచుండును. ఇది అన్నియు కుక్రము  
దూనగ్రింబగుటచే కలుగు శాగములు.

కావలసిన మాదిరిరకములు

౧౦. వివాహముల నిమిత్తం కిక్కిరించు వస్తువులను  
(మొదలుపెట్టు) వాతావరణము చీల్చు పెట్టినప్పుడు కష్టం భయం  
అవును. కొట్టి సోమస్థందరం.

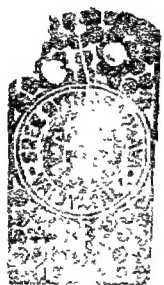
# అమృతాంజనము



అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము  
ప్రతిపావులొదొరకును

చక్కనివట్టితో సహా సీసా 1-కి ర్యు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్యు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.  
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

వాడితిరా? వాడుకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి నంతోషింపుడు!!



ఈ అమృతమైన లోకమునందలి కష్టములను మోచుట కంత కష్టము, కుంకనుపువ్వు, కచ్చకర్పూరము, అమృతమైన పనమాలికల చేర్చి తయారుచేయబడినది. చానికముగు వస్తువులందు చేరుటలేదు. పిన్నలు, పెద్దలు, ముగ్ధులు, బాలికలు మొదలగు వారందరూ అకపాఃశేషముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడకగినది. 250-800 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ర్యు 0-4-0 బుడ్డు 8-కి 1-4-0 పోస్తుభక్తు పేరు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొవ్వకులు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.  
తాపా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (64 పాట్లములు Xల) ప్యాకెటు 1-కి ర్యు 1-0-0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాశీల చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి వయస్సు నుకరించి కొన్ని బొట్లు తీసుకొనిన ముఖముగా విశేషమగును. కష్టము లేదు. సంతకును, అసహ్యము వుండదు. బుడ్డి 1-కి ర్యు 0-9-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(చాచి, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల జేహోగ్యమును కలదుటయు గాక అనేక వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక జేహమునందు వ్యాధులను పోగొట్టి మలార్థమును, లేక ఇతరవ్యాధులను రానీయక ఆటంకకరము. అనేక వేల ద్రవ్యాలు ఖర్చుచేస్తుంది.) డబ్బా 1-కి ర్యు 0-7-0.

మహా సాధాగ్య శొంఠి:—(బాలింతల పాలిటికి వ్యత్యాసము కంటిది. కనిపప్పుడు, తడవార వారికి సరియైన బోషణములు యివ్వవలెన వారి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక కుదుర్చును. 20 తులం బుడ్డి 1 కి ర్యు 1-0-0 (8) సాధ్యపు వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శిలారాధువవైద్యశాల, మైసూరు.

## చాకులు-తాళములు

మం X లి క త్తులు.

అంధసాదరులనే చేయబడినది. తెలుయనది మంటనే ధరలకాట్టలగుట క్రాయము. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టెలు అండ్ లాక్ కేసులు etc. 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) పెరిగ్రాఫిక్ అప్రెజు: "వెండ్రొక్క" పెద్దాపురం.

## కర్ణశూలహరి

వెల సీ 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ ద్రావకము కలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము కిరారుట, చెవిబిడ్డ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5, 6 బొట్లు చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

## కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

1 బాలనీతికథలు, 2 నూరు వినోదకథలు 3 శేరుక్క పగటిమక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు 5 మర్యాదరామస్తవకథలు, 6 తెనాలిరామలింగని హాస్యకథలు, 7 నిజమైన కాశీమణిలీలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 టర్కీకథలు 0-8-0, పంజాబుకథలు 0-12-0. పలయువారు:— మంజువాణి ముద్రాతరళాల, ఏలూరు.

## రత్నపురుషలెహ్యం

కుక్ష్యవృద్ధులకు లేపుక కిగించు. బలహీ-కపోగొట్టి, బలము కలిగించును. కుక్ష్యమేహమువల్ల నిచ్చినదగ్గు, మూత రోగములు కూడా యీమందువల్ల తగ్గును. ముఖవ్యాధులకు చెడినరక్తమును బాగుచేయును. శే 3-4-0.

శగ శేహ్యం

విశాకిశగలైన తగ్గించు అద్భుతమందు. కథ్యమాలేక. డబ్బా 1-8-0 లు.

## పట్టాభిరామవైద్యశాల

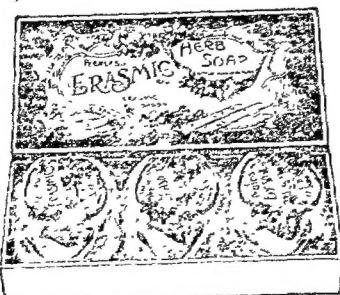
రాయవరం- గోదావరిజిల్లా.

## జీర్ణరస్గానుసము

అశిగ్ధములకు భుజించి కేముచు. పాదములకు అశిగ్ధము మిగిలిన సోగోలంతు కష్టసాధము 15 పీచించును. 25

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.



ERASMIC SOAPS & PERFUMES.

"ERASMIC" Perfumers, LONDON. PARIS. To Be Obtained From All Stores & Dealers.